

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/140/2017
Identifikačné číslo spisu:	7215204271
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7215204271.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa E. H., bytom F., V., zastúpeného JUDr. Jánom Šofrankom, advokátom so sídlom v Košiciach, Hraničná 2, proti odporkyni C. H., rod. F., bytom F., H., zastúpenej JUDr. Ľubošom Petrovským, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom Z. H., nar. XX. apríla XXXX a Y. H., nar. X. mája XXXX., zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27 P 75/2015, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2017 sp. zn. 7 CoP 223/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. januára 2017 sp. zn. 7 CoP 223/2016 zmenil (§ 388 Civilného sporového poriadku, ďalej tiež „CSP“) rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 1. júna 2016 č. k. 27 P 75/2015-125 v napadnutom výroku o určení výživného tak, že navrhovateľovi určil povinnosť prispievať na výživu mal. Z. sumou 65 € mesačne a mal. Y. sumou 65 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva rodičov. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie vyššie uvedeným rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov konania, na čas po rozvode zveril maloleté deti Z. a Y. H. do osobnej starostlivosti matky. Rozhodol, že obaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otca zaviazal prispievať na výživu mal. Z. sumou 150 € a mal. Y. sumou 100 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke počnúc od právoplatnosti rozsudku vo výroku o rozvode manželstva do budúcnosti. Styk otca s maloletými deťmi neupravil. Rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o výživnom pre maloleté deti na čas po rozvode, podal odvolanie navrhovateľ, pričom namietal, že súd prvej inštancie v konaní nebral do úvahy jeho vyjadrenia a nevykonával správne ním predložené dôkazy najmä s poukazom na rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 21 P 68/2015-104

z 23. marca 2016. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného na čas po rozvoде spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej tiež „CMP“) bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, použil správne ustanovenia Zákona o rodine, ktoré však nesprávne aplikoval. Odvolací súd po podrobnom preskúmaní napadnutého rozsudku nezistil žiadnu zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala iné rozhodnutie o výživnom na čas po rozvoде oproti úprave výživného na čas do rozvoда manželstva rodičov, o ktorej už bolo rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21 P 68/2015 rozsudkom z 23. marca 2016 sp. zn. 21 P 68/2015-104 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu z 27. októbra 2016 sp. zn. 7 CoP 135/2016. Vzhľadom na to, že na rovnakom skutkovom základe nie je možné rozhodnúť o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom rozdielne, odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku a určil výživné v totožnom rozsahu ako v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvoда. V súvislosti s odvolacou argumentáciou vo vzťahu k posudzovaniu dôvodov ukončenia pracovného pomeru navrhovateľa v spoločnosti Lux Trans Slovakia s.r.o. dospel k záveru, že v tomto prípade nie je možné aplikovať princíp potenciality príjmu v zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolaciu námietku navrhovateľa, že mu bolo znemožnené zúčastniť sa pojednávania, odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú, pretože žiadosť právneho zástupcu navrhovateľa o odročenie pojednávania neobsahovala zákonom požadované náležitosti podľa § 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), nebol teda dôvod, aby súd prvej inštancie ospravedlnenie právneho zástupcu akceptoval a pojednanie odročil. Týmto postupom súd účastníkovi konania neodňal možnosť konať pred súdom.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu, a to proti výroku o výživnom podala odporkyňa dovolanie dňa 3. apríla 2017, teda už za účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ktoré odôvodnila v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V bližších podrobnostiach uviedla, že naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu vidí v nesprávnom posúdení príjmu navrhovateľa zo strany odvolacieho súdu, ktorý neaplikoval ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine o potencionálnom príjme aj napriek tomu, že navrhovateľ sa preukázateľne bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania v spoločnosti Lux Trans Slovakia s. r. o. Odvolacím súdom určené výživné je v rozpore s ustanovením § 62 ods. 2 Zákona o rodine ako aj s rozhodovacou praxou všetkých stupňov všeobecných súdov. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zmeniť a jej návrhu v celom rozsahu vyhovieť, resp. zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3. Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne a právne správne a nie sú dané dôvody dovolania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie ako nedôvodné zamietol. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k dovolaniu odporučil prihliaďať na rozhodnutie Okresného súdu Košice II z 1. júna 2016 č. k. 27 P 75/2015-125.

4. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku. Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 2 ods. 1 CMP). To platí i pre konanie o dovolaní.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok,

ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

9. Dovolateľka naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP vidí v tom, že v prejednávanom prípade došlo k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tomto smere v bližších podrobnostiach uviedla, že odvolací súd v rozpore so zisteným skutkovým stavom neaplikoval ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine o potencionálnom príjme; odvolacím súdom určené výživné je v rozpore s ustanovením § 62 ods. 2 Zákona o rodine ako aj s rozhodovacou praxou všetkých stupňov všeobecných súdov.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Vyššie uvedený dovolací dôvod (viď bod 10) sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, je neodmysliteľnou súčasťou princípu právnej istoty (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí.

12. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

13. V danom prípade dovolateľka na preukázanie svojich tvrdení, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, neoznačila ani jeden konkrétny judikát najvyššieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odchýliť. Jej tvrdenia preto zostali len vo všeobecne rovine, t.j. bez toho, aby riadne vymedzila dovolací dôvod zákonom predpísaným spôsobom. Dovolací súd je toho názoru, že len samotná polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na myslí; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

14. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435 CSP.

15. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie odporkyne podľa § 421 ods. 1 CSP nie je vymedzené spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435 CSP, preto ho odmietol (§ 447 písm. f/ CSP).

16. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.